

CURSURI SRC 2017

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A GRUPURILOR DE LUCRU 2017

Redactor Șef
Prof. Dr. Carmen Ginghină

Secretar
Dr. Mihaela Rugină

Fondator
Prof. Dr. Eduard Apetrei

Redactor
Dr. Cosmin Călin

CUVÂNTUL PREȘEDINTELUI

După un an...

Pe 16 Martie 2017 s-a împlinit un an de la intrarea în vigoare a Legii nr.15/2016 (Legea care interzice fumatul în spațiile publice închise). O lege care a apărut ca urmare a unui efort fără precedent a Societății Civile coalizată într-o structură coordonată (Coaliția România Respiră) în jurul inițiatoarei acestei Legi (Doamna Deputat Aurelia Cristea). În cadrul acestui efort rolul Societății Române de Cardiologie și al Societății Române de Pneumologie a fost unul major. Cele două Societăți au furnizat nu numai baza științifică pentru argumentarea necesității implementării acestei legi dar s-au implicat activ în promovarea ei pe toate căile (inclusiv prin producerea de materiale audio-video și materiale scrise, prin petiții și apeluri către Președintele și Parlamentul României) și în combaterea încercărilor de blocare sau de amendare a acestei legi.

Împlinirea unui an de la acest eveniment a fost marcată printr-un simpozion desfășurat în sala Comisiei Pentru Sănătate a Camerei Deputaților. Dincolo de caracterul festiv al acestei întâlniri cele mai importante elemente care trebuie subliniate sunt raportarea primelor efecte ale implementării Legii nr. 15. Cu satisfacție am aflat ca statisticile oficiale au raportat o reducere cu 47% a numărului de internări pentru acutizări de astm bronșic la copii, cu 10% a

acutizărilor de BPOC și chiar o reducere cu 17% a infarctelor. În același timp cifra de afaceri a restaurantelor și barurilor a crescut cu peste 10%. La fel de important de subliniat este faptul ca în prezent 80% din populația țării susține această lege (susținerea venind și din partea a 67% dintre fumători).

Toate aceste efecte rapide nu sunt de loc surprinzătoare. Mai degrabă ele erau anticipate pornind de la rezultatele similare înregistrate în țări ca Irlanda și Marea Britanie, țări care au fost printre primele care au adoptat o legislație antifumat.

La un an de la intrarea în vigoare a Legii nr. 15/2016 Societatea Română de Cardiologie are sentimentul datoriei împlinite. Adoptarea acestei legi a fost un punct esențial al strategiei de Cardiologie aplicată pe care SRC a anunțat-o ca unul dintre obiectivele majore ale Programului său lansat la 14 Decembrie 2014. Pe mai departe SRC va continua să se implice activ pentru atingerea unui alt obiectiv și anume: 2035 – prima generație fără tutun. Vom reuși, cu siguranță !

Dr. Gabriel Tatu Chițoiu

FORUMUL DE PRIMĂVARĂ DEDICAT HTP – O MANIFESTARE ÎN PLINĂ EXPANSIUNE 3-4 martie 2017, Sibiu

Boală rară, hipertensiunea pulmonară (HTP) are o evoluție naturală nefavorabilă care atrage după sine importanța diagnosticului și tratamentului precoce. Pentru ca abordarea timpurie să fie posibilă este nevoie de informare largă și de colaborare interdisciplinară. Un eveniment care vine în întâmpinarea acestora este **forumul de primăvară dedicat HTP (PHADER)**, care pe 3 și 4 martie și-a sărbătorit la Sibiu cea de-a cincea aniversare. Forumul nu ar fi fost posibil fără fondatorii Prof.

Ioan Mircea Coman și Prof. Miron Bogdan, fără organizarea asigurată de Societatea Română de cardiologie și fără gazda – Facultatea de medicină din cadrul Universității Sibiu.

Ediția a fost deosebită din mai multe puncte de vedere:

1. **participarea internațională** reprezentată de Gerald Simonneau (Universitatea “Paris Sud”, Paris), Pavel Jansa (Universitatea “Charles”, Praga), Anca Florian (Universitatea “Uniklinikum”, Münster), Eleonora Vataman și Oxana Priscu (Universitatea “Nicolae Testemițanu”, Chișinău);
2. centrarea programului științific pe tema **imagisticii în HTP**;
3. completarea sesiunilor științifice cu **5 workshopuri**

și o sesiune de **postere**;

4. **audiența record** de peste 120 de participanți veniți din toată țara.

Simpozionul a fost inaugurat de gazda noastră, Prof. **Ioan Manițiu** (Sibiu) care a familiarizat publicul cu noțiuni privind definiția, clasificarea și prevalența HTP. Apoi Dr. **Ioana Ghiorghiu** (București) a detaliat algoritmul de diagnostic și a trecut în revistă Ghidurile internaționale de diagnostic și tratament al HTP. Prof. **Miron Bogdan** a continuat sesiunea

cu descrierea tratamentului farmacologic specific, amintind medicația vasodilatatoare disponibilă în *Programul național de diagnostic și tratament al HTP* (sildenafil, bosentan, macitentan și începând din 2016 – riociguat) și punctând nevoia de a introduce în *Program* prostaciline. Poate cel mai așteptat moment a fost discursul invitatului din Paris, care a vizat tratamentul non-farmacologic. Pe lângă răsunetul numelui **Gerald Simonneau** în domeniu, conferința a stârnit cu atât mai mult interes cu cât unele din tratamentele descrise sunt momentan inaccesibile în țara noastră, de exemplu angioplastia pulmonară cu balon și transplantul pulmonar. În încheierea primei sesiuni Dr. **Dragoș Zaharia** (București) a prezentat date demografice din *Registrul național de HTP* fondat de echipa de la

Institutul “M. Nasta” și a descris aspecte tehnice ale acestuia.

Cea de-a doua sesiune a forumului dedicat anul acesta imagisticii a privit hemodinamica pulmonară, Prof. **Rodica Togănel** (Târgu Mureș) abordând rolul ecocardiografiei, Dr. **Anca Florian** (Münster) discutând rolul imagisticii prin rezonanță magnetică (cardio-RM), iar Dr. **Ștefan Moț** (Cluj Napoca) abordând rolul cateterismului cardiac. Fiecare din cele trei conferințe a generat discuții interesante între specialiștii din toate supraspecializările cardiologice, pneumologi, interniști și nu numai.

A doua zi a forumului a fost deschisă de Conf. **Ovidiu Chioncel** (București), care a detaliat aspecte ecocardiografice privind funcția și disfuncția ventriculului drept în HTP. În continuare Dr. **Anca Florian** a privit același subiect, însă prin prisma rezonanței magnetice incluzând exemplificări prin prezentări de caz. În încheierea primei sesiuni Prof. **Ioan Coman** (București) a corelat principalele metode imagistice ale căror rol în HTP a fost demonstrat în marile studii diagnostice și de follow-up: ecocardiografia, cardio-RM și cateterismul cardiac.

Următoarea sesiune a fost condusă de Prof. **Carmen Ginghină** (București) care a abordat imagistica în HTP secundară bolilor cordului stâng, subliniind aspectele majore în recunoașterea acestei etiologii: este cea mai frecvent întâlnită cauză de HTP, are potențial curabil și nu se pretează la tratamentul vasodilatator pulmonar. Co-chair a fost Dr. **Claudiu Stan** (București) care a sintetizat rolul studiilor izotopice (dintre care cel de perfuzie este disponibil și în țara noastră), acestea fiind gold-standard de diagnostic

al HTP-postembolice. Și următorii speakeri au “tratat” HTP-postembolică – Dr. **Tudor Constantinescu** prezentând rolul evaluării CT în diagnosticul și monitorizarea acesteia, iar Conf. **Gabriela Doros** (Timișoara) prezentând un caz pediatric surprinzător: HTP-postembolică cu mare probabilitate paraneoplazică.

Cea de-a treia sesiune de duminică a fost deschisă de Conf. **Ruxandra Jurcuț** (București) care a dezbătut prognosticul pacienților cu HTP și încadrarea în grupe de risc în funcție de criteriile imagistice conform Ghidurilor dedicate HTP, dintre care s-au distins parametrii ecocardiografici. Echipa de cateterism din Institutul “C.C. Iliescu” implicată în diagnosticul și tratamentul complicațiilor HTP (Dr. **Lucian Predescu**, Dr. **Pavel Platon**, Dr. **Marian Croitoru**) ne-a descris opțiunile terapeutice intervenționale în HTP și a inclus experiența Institutului în embolizarea pentru hemoptizii. Apoi Conf. **Pavel Jansa** (Praga) a subliniat rolul imagisticii în stabilirea demersului chirurgical specific și a prezentat experiența Clinicii din Praga în domeniu. În încheierea sesiunii Dr. **Laura Groșeanu** (București) a expus perspectiva reumatologică asupra HTP și a detaliat tehnica și rolul capilaroscopiei.

Sesiunea finală a vizat monitorizarea pacienților cu HTP și a fost deschisă de prezentarea Dr. **Roxana Enache**, care a sintetizat *Ce, cum și când* evaluăm din punct de vedere ecocardiografic – investigația cea mai accesibilă și descriptivă pentru urmărirea acestor pacienți. Apoi Dr. **Marius Țoringhibel** (Constanța) a trecut în revistă biomarkerii specifici și nespecifici utili pentru follow-up, iar echipa de cateterism din București a sintetizat rolul cateterismului – deși invazivă, aceasta fiind cea mai precisă metodă de reevaluare.

Pe parcursul forumului s-au desfășurat 5 workshopuri în laboratoarele *Centrului de cercetare în domeniul patologiei vasculare la adult* puse la dispoziție prin amabilitatea Prof. Ioan Manițiu. Astfel au avut loc două workshopuri de ecocardiografie transtoracică și câte unul de: cardio-RM, CT toracic, cateterism cardiac.

În sesiunea de postere moderată de Dr. Ioana Ghiorgheu tinerii cardiologi au ilustrat cazuri deosebite de HTP, dintre care cel mai mult ne-a încântat posterul realizat de Dr. **Andrada Guță**, care a devenit astfel câștigătoarea primei sesiuni de postere PHADER. Altă contribuție a tinerilor cardiologi a fost susținerea de cazuri clinice. Astfel, echipa de rezidenți care se ocupă cu îngrijirea pacienților cu HTP în cadrul Institutului “C.C. Iliescu”: **Teodora Radu, Irina Macovei, Crina Rădulescu** și **Ruxandra Badea** au captivat publicul și au câștigat aprecierea acestuia prin exemplificarea aspectelor teoretice abordate în sesiunile științifice conduse de speakeri deja cunoscuți.

Ținând cont de importanța managementului precoce al pacienților cu HTP, disponibilitatea

medicației specifice, interesul tot mai mare în domeniu și bogăția programului științific al PHADER, ne așteptăm ca acest eveniment să își continue expansiunea și ca în viitorul previzibil să fie inclus în circuitul internațional de simpozioane dedicate hipertensiunii pulmonare.

Prof.Dr. Carmen Ginghină

CURS INIMA SI SPORTUL 3 martie 2017, București

Beneficiile exercițiului fizic sunt recunoscute de multă vreme, cei care practică exercițiu fizic regulat având un risc mai scăzut de boală coronariană ischemică, riscul de infarct miocardic și mortalitatea cardiovasculară fiind cu 50% mai redus. O categorie aparte o reprezintă atleții, care pot prezenta moarte subită cardiacă, un eveniment relativ rar (1-3 cazuri la 100 000 de atleți cu vârsta cuprinsă între 12 și 35 de ani), dar cu impact emoțional puternic, dat fiind mediatizarea unor astfel de evenimente. Cum pot fi identificate acele condiții care conduc la astfel de evenimente nedorite, care este practica curentă, cadrul legal și care sunt recomandările privind practicarea sportului la cei cu boala cardiacă prezentă - acestea au fost întrebările principale la care s-a încercat un răspuns prin conferințe tematice și prezentări de caz în cadrul ediției de București a cursului “Inima și sportul”, curs organizat de către Grupul de Prevenție cardiovasculară. Cursul, desfășurat în 3 martie, la începutul unui weekend aglomerat, în care au fost programate multe alte acțiuni (cursuri-Provas, conferințe -Hipertensiunea pulmonară,” expert meeting-uri” și gale -Ro-ACC, premiile anului 2016), a dovedit că are un desfășurător bine structurat, susținut de nu mai puțin de 17 lectori, pe

parcursul a trei sesiuni, menținând până la sfârșit interesul și atenția celor 120 de participanți, dovada că cei prezenți nu au venit doar pentru punctele oferite fiindcă discuțiile purtate la cazuri și mesaje primite ulterior pe adresa SRC sau pe rețele de socializare au dovedit audiența publicului.

Prima sesiune a fost deschisă de către dl.profesor Dumitru Zdrenghia de la Cluj, care a explicat, convingător, care sunt mecanismele ce intervin în adaptarea organismului la efort. A urmat, firesc, interpretarea electrocardiogramei, una dintre cele mai importante metode în depistarea unor posibile anomalii, cu trimiteri la recent apărutele recomandări internaționale pentru interpretare ECG la sportivi (publicate simultan în trei jurnale de prestigiu, JACC, EHJ și BJSM, în urmă cu 2 săptămâni).

Modificările ECG normale, date de adaptarea fiziologică la efort, au fost prezentate și ilustrate cu unele cazuri de către dl.dr.Tatu-Chițoiu, cu referiri, de asemenea, la activitățile Athletic Cardio Club, iar modificările anormale, neadaptative au fost trecute în revistă de către dl.profesor M.I.Popescu, de la Oradea. Efortul fizic ca metodă de tratament pentru cei cu boală cardiacă prezentă a fost discutat pe larg în conferința

dlui profesor Apetrei, care a făcut și o scurtă incursiune în istoria recuperării cardiovasculare de la noi din țară, dar nu numai, subliniind importanța antrenamentului fizic la pacienții cu insuficiența cardiacă. Cazul unui sportiv de elită, voleibalist, cu disfuncție severă de ventricul stâng și patologie musculară asociată (distrofie musculară –forma cu afectare predominant cardiacă – cardiomiopatie X linkată) a fost prezentat de către tânăra noastră colegă Monica Dobrovie, caz care a fost comentat atât de către colegii cardiologi, cât și de către cei de la medicina sportivă.

O punctuală și frumos ilustrată trecere în revistă a deosebirilor dintre hipertrofia fiziologică de VS și afectarea din cadrul cardiomiopatiei hipertrofice, insistându-se pe valoarea unor tehnici imagistice, în special ecografice, prezentare făcută de către dna.dr. Carmen Beladan, cu o experiență bogată în domeniu (concretizată și printr-o teză de doctorat pe aceeași temă), a încheiat prima sesiune de dimineață.

Cea de a doua parte a debutat cu discutarea recomandărilor privind evaluarea cardiovasculară precompetițională, subiect important și de actualitate, prezentat, cu multe noutăți, de către dna.profesor Dana Pop, de la Cluj. În prezentare s-a făcut în mai multe rânduri referire la documentul (position paper) publicat în cursul anului trecut de către EHRA și EAPCR (asociațiile europene de aritmologie, respectiv de prevenție cardiovasculară) și care trebuie să constituie un ghid util pentru oricine este implicat în acțiunea de screening pentru sportivii care participă la competiții organizate.

Testul de efort are un rol diagnostic, dar mai cu seamă prognostic, fiind util în stratificarea riscului în cazul unor anomalii cardiace mai rar întâlnite, dar cu potențial aritmogen, cum ar fi sindromul WPW, sindromul Brugada sau canalopatiile care produc QT lung. Mai este, de asemenea, util, în diagnosticul diferențial a unor ritmuri rare, pentru evidențierea cauzei în cazul sincopei post efort sau ca metodă principală de diagnostic a tahicardiei ventriculare polimorfe

catecolaminergice (subiect susținut de subsemnatul).

Tulburările de ritm reprezintă cauza principală a decesului subit la sportivi, fie că este evidențiată o cauză (canalopatii, cardiomiopatia aritmogenă de VD) sau nu (sindromul de moarte subită aritmogenă este cea mai frecventă cauză de deces -42% din cazuri, conform ultimului registru publicat de către colectivul de la CRY - Saint George din Londra, printre autori numărându-se profesorul Sharma și Michael Papadakis). Care este rolul medicului de medicină sportivă, care sunt particularitățile și subtilitățile privind evaluarea sportivului și înțelegerea fiziologiei efortului, cât de veche și în același timp, cât de actuală este medicina sportivă, toate aceste teme au fost abordate în conferința șefei de catedră, dna profesor Anca Ionescu. Partea finală din a doua sesiune a fost dedicată aritmiilor. Canalopatiile, de la definiții teoretice la practică au fost prezentate de către dl.dr.R.Ciudin, după o interesantă pledoarie privind necesitatea colaborării dintre diferite specialități cu expertiză în evaluarea sportivului, proiect mereu amânat în ultimii ani. A urmat trecerea în revistă a ghidurilor și recomandărilor privind activitatea sportivă în tulburările de ritm, prezentate de către dna.dr.I.Kulcsar, care a insistat pe evaluarea corectă a riscului. Iar la final, interesantul caz prezentat de către dl.dr.Nic Drăgotoiu, un sportiv asimptomatic, trimis pentru evaluare datorită evidențierii unei aritmii extrasistolice la controlul medical periodic, sportiv evaluat complex (coro, RM, studiu electrofiziologic), dar care nu are încă un răspuns clar privind continuarea activității competiționale, caz ce ilustrează o dată în plus, dificultatea luării unor decizii care pot cântări greu în cariera și viața unui atlet.

Partea finală a cuprins trei prezentări de caz axate pe diverse patologii. Dna dr Monica Roșca s-a referit la dificultățile de diagnostic în cazul unui sportiv tânăr cu cardiomiopatie hipertrofică, dna dr.Magda Mitu a ales cazul unui adult, fost

sportiv de performanță, cu determinări aterosclerotice multiple, iar dna. dr Suceveanu a prezentat un caz cu hipertensiune arterială, de altfel cea mai frecventă patologie întâlnită la sportivi, insistând (cum altfel) și asupra tratamentului nonfarmacologic în cadrul natural al complexului de la Covasna.

Două subiecte “grele” au fost tratate exhaustiv de către dl.profesor F.Mitu (activitățile sportive în cardiopatia ischemică, subiect destul de actual dat fiind segmentul populațional destul de numeros cu boală coronariană ischemică, profesorul Mitu insistând asupra necesității evaluării riscului) și de către dl.dr.B.Minescu de la Brăila, care a vorbit, într-o frumoasă și sistematizată trecere în revistă, despre ce activități sunt permise și în ce condiții la subiecți cu alte boli cardiovasculare.

La final, s-a insistat, ca o concluzie, pentru optimizarea colaborării dintre cardiologi și medici de medicină sportivă, cei care în momentul de față, integrând suma investigațiilor realizate de un sportiv, pot recomanda continuarea activității competiționale.

Să mai spunem că acest curs s-a ținut fără un sprijin financiar important, locația (studioul TV SRC) fiind oferită gratis de către SRC, iar drumul și cazarea unora dintre lectorii din provincie fiind suportate de către aceștia din propriile fonduri. Situația s-a datorat și momentului dificil financiar de pe piața farmaceutică, dar și percepției exercițiului fizic ca pe “cenușăreasa” în arsenalul terapeutic al bolilor cardiovasculare. Să nu uităm, însă, că în povestea lui Charles Perrault, cenușăreasa s-a transformat în regina balului la miezul nopții, ceea ce, în mare parte, a realizat și manifestarea noastră; evidențierea importanței exercițiului fizic ca metodă de profilaxie și tratament, dar și ca trigger de aritmii maligne în cazul unor anomalii la atlet, condiții care însă pot și trebuie recunoscute și evaluate prin prisma riscului vital. Și poate că cea mai bună dovadă că nu ne-am străduit degeaba și că demersul nostru dă

roade ar fi constituită de mesajele de felicitare, susținere și invitațiile de a repeta cursul și în alte localități. Ceea ce vom încerca să facem. Deocamdată, următoarea ediție este programată în luna octombrie la Iași.

Dr.Daniel Gherasim

CURS PROVAS IV 4 martie 2017, București

Deși organizat în prima zi de weekend de primăvară, prezența unui auditoriu numeros și distins a animat cursul PROVAS IV (PROtecția Vasculară în Ateroscleroza Sistemică) organizat de Grupul de Lucru de Ateroscleroză și Aterotomboză a Societății Române de Cardiologie. Cursul a început la ora stabilită omagiiind această zi însoțită și aducând elogii doamnelor și domnișoarelor prezente în sală. Într-un decor superb al sălii de conferințe a hotelului Ramada din București, cursul a fost deschis printr-un discurs a directorilor de curs: Prof.Dr. Florin Mitu și Prof.Dr. Dragoș Vinereanu.

Prima sesiune, dedicată mecanismelor implicate în ateroscleroză, a fost deschisă de Prof. Dr. M.I. Popescu de la Oradea care a prezentat: Riscul cardiovascular versus ateroscleroza asimptomatică. Apoi Prof. Dr. D. Lighezan a arătat cu lux de amănunte ce reprezintă placa vulnerabilă: “Dincolo de LDL colesterol”. A urmat apoi excelenta prezentare: “Inflamația și ateroscleroza” – a domnului Prof. Dr. Gh. Dan, prezentare care a animat sala generând discuții și comentarii referitoare la acest subiect. Domnul Profesor a punctat faptul că de actualitate este statutul de pacient vulnerabil și placa vulnerabilă. La finele sesiunii dedicate mecanismelor Prof. Dr. D. Vinereanu a demonstrat că evaluarea funcției arteriale și a cuplării ventriculo-arteriale reprezintă elemente esențiale în evaluarea aterosclerozei subclinice. După câteva discuții pe această temă a urmat o scurtă pauză de cafea.

A doua sesiune, dedicată diagnosticului și tratamentului aterosclerozei, a început cu: Evaluarea aterosclerozei subclinice cu ajutorul testării la efort - prezentată de Dr. D. Gherasim – un expert al testării cardiopulmonare la efort. A urmat excelenta prezentare a Ghidurilor Societății Europene de Cardiologie în legătura cu screeningul aterosclerozei subclinice a Domnului Prof. Dr. D. Zdrenghea. În continuare Doamna Prof. Dr. Dana Pop a arătat utilitatea

tratamentului nonfarmacologic al aterosclerozei. Apoi Prof. Dr. D. Gaiță a prezentat foarte frumos tratamentul medicamentos al aterosclerozei. La sfârșitul sesiunii Prof. Dr. F. Mitu a arătat utilitatea asocierilor medicamentoase sub forma de “polypil” în ateroscleroză: “Promisiuni și provocări”.

Dupa o binemeritată pauză de prânz, la ora 14.00, a început sesiunea de prezentări de cazuri clinice. La începutul acestei sesiuni Domnul Dr. M. Iurciuc din Timișoara a arătat utilitatea mecanismelor aterosclerozei subclinice în practica clinică, prezentând un caz de arteriopatie periferică la o pacientă fumătoare care nu a respectat recomandările medicale. Urmatorul caz a fost cel al Doamei Dr. Magda Mitu de la Iasi care a prezentat un caz clasic pentru evaluarea aterosclerozei asimptomatice. A urmat cazul clinic al Domnului Dr. V. Vintila care a prezentat un pacient cu boală coronariană, placă carotidiană ulcerată și arteriopatie periferică. La finele sesiunii domnișoara Dr. A. Ciobanu a arătat cum tratăm o ateroscleroză asimptomatică în practica clinică curentă.

La sfârșitul celor trei sesiuni Prof. Dr. F. Mitu a adresat mulțumiri organizatorilor și sponsorilor acestui curs, curs desfășurat în condiții excelente. Ca o concluzie finală putem afirma că acest curs a adus ultimele noutăți în ateroscleroză, noutăți utile în practica noastră clinică de zi cu zi. Cu toții ne-am simțit excelent la București!

Prof. Dr. Florin Mitu
Dr. Mircea Iurciuc

CURS ISCHEMIA MIOCARDICA IN PRACTICA MEDICALA – CAZURI CLINICE

24 martie 2017, Târgu Mureș

Cursul de primăvară al Grupului de lucru de Cardiopatie ischemică, s-a desfășurat pe 24 martie la Târgu Mureș și a avut ca temă ischemia miocardică în practica medicală. Această temă generoasă a permis abordarea mai multor aspecte de interes practic, privind atât ischemia acută, cât și pe cea cronică. Cursul a fost structurat în 4 sesiuni, primele două axate pe diagnostic și decizie terapeutică, iar următoarele pe tratament.

Prima sesiune s-a ocupat de electrocardiograma în ischemia miocardică, un subiect vechi, însă mereu actual pentru practică. Sesiunea a debutat cu conferința ținută de Prof. Dr. Alina Scridon care a prezentat modificările electrocardiografice (ECG) care apar în ischemia miocardică. Deși lucrurile sunt binecunoscute, prezentarea a fost deosebită, captând asistența prin modul clar, precis și atractiv în care a fost făcută. A urmat conferința Prof. Dr. Tiberiu Nanea care a particularizat discuția, prezentând diferite tipuri de evoluție a electrocardiogramei în infarctul miocardic acut. Dr. Camelia Nicolae a ilustrat tema cu un caz de infarct miocardic acut fără supradenivelare de segment ST, în care supradenivelarea din derivația aVR a sugerat severitatea ischemiei.

Prof. Dr. Dan Dobreanu a continuat cu aritmiile în ischemia miocardică, discutând corelațiile dintre aspectul ECG al tahicardiilor ventriculare și mecanismul lor de producere și evidențiind modificările produse de reperfuzie în substratul aritmogen. Prezentarea de caz următoare, efectuată de Dr. Roxana Rudzik, a evidențiat o pacientă cu tahicardie ventriculară declanșată de ischemia miocardică prin spasm coronarian. Cazul a suscitat

discuții, privind tipul de tahicardie și tratamentul adecvat în această situație. Dealtfel, toate cazurile

prezentate au fost o sursă de discuții și comentarii, împlinind astfel dorința celor care au conceput programul cursului.

A doua sesiune s-a centrat pe modul în care se ia decizia terapeutică în angina stabilă. Prima conferință a fost ținută de Dr. Monica Roșca care ne-a vorbit despre testele neinvazive de provocare a ischemiei, cu precădere despre ecocardiografia de stres, tehnică în care ea este expertă. Dr. Dan Deleanu a continuat cu testele funcționale, dar de această dată, cu cele invazive, FFR și iFR. Conferința a fost urmată imediat de cazul aferent, prezentat de Dr. Laszlo Hadadi, în care FFR a fost utilizată pentru a decide semnificația stenozelor coronariene într-o boală multivasculară. Firul roșu a sesiunii a fost prevalența testelor funcționale față de anatomie în revascularizarea miocardică.

Sesiunea a continuat cu conferința Dr. Ayman El Kalhout care a arătat în ce condiții se preferă rezolvarea intervențională în locul celei clasice, chirurgicale, a leziunilor de trunchi comun de coronară stângă. Imediat, angioplastia de trunchi comun a fost ilustrată cu un caz prezentat de Dr. Lucian Petrescu, ce a evidențiat și rigorile de investigații imagistice intracoronariene pentru succesul pe termen lung al acestei intervenții.

A treia sesiune a abordat tratamentul bolii coronariene, însă nu în general, ci în situații dificile. Conferințele au fost deschise de Conf. Dr. Ioan Țilea care a arătat că infarctul miocardic cu coronare cu leziuni nesemnificative cuprinde o multitudine de etologii, dintre care multe sunt greu de tratat. Această temă a suscitât numeroase studii în ultimii

ani care au schimbat atitudinea simplistă de echivalare a lipsei stenozelor coroariene cu un prognostic bun. Cazul aferent, prezentat de Dr. Lucian Petrescu, a fost spectaculos: infarct cu aritmie malignă provocat de spasmul multicoronarian la un pacient care nu utiliza cocaina. A urmat conferința Dr. Adrian Mereuță care a punctat câteva lucruri utile și mai puțin cunoscute despre prognosticul și managementul cardiopatiei ischemice la pacienții cu diabet zaharat, insuficiență renală și insuficiență cardiacă. Ilustrarea unei situații de acest gen a venit imediat, când Dr. Camelia Nicolae a prezentat ce soluții terapeutice s-au folosit la un pacient cu angină severă și insuficiență cardiacă. Completând aceeași linie, conferința Dr. Adrian Bucșa a arătat particularitățile angioplastiei coronariene la pacienții cu insuficiență renală. Prezentarea a fost plină de lucruri utile, având în vedere experiența Dr. A. Bucșa în acest tip de cazuri. În final, Dr. Răzvan Șerban a făcut o trecere în revistă completă a posibilităților de tratament a ischemiei miocardice la pacienții cu insuficiență cardiacă severă.

După o sesiune foarte încărcată cu conferințe, a urmat ultima sesiune care a avut un format special: o masă rotundă cu un panel din 6 membri care au comentat 3 cazuri care puneau probleme de

tratament antitrombotic. Primul caz, prezentat de Dr. Katalin Kantor, avea o situație aproape fără ieșire: un pacient care prezenta atât sindrom coronarian acut, cât și hemoragie printr-un neoplasm de colon. Rezolvarea a fost simplă ca și tăierea nodului gordian: operația de colon a fost efectuată după angioplastia coronariană, pe dublă terapie

antiagregantă. Al doilea caz, prezentat de Dr. Ioana Șuș, era despre o pacientă în fibrilație la care, după stent, tripla terapie antitrombotică nu a fost tolerată deși a fost încercată de câteva ori. Ambele cazuri au iscat multe discuții în panel, dar cu o concluzie clară: în situații excepționale, ghidurile nu mai sunt operante, ci experiența și bunul simț medical trebuie să prevaleze. Al treilea caz, prezentat, din nou, de Dr. Lucian Predescu, a fost un pacient cu sindrom coronarian la care, având criterii la limită de risc de tromboză și de risc de sângerare, s-a optat pentru prelungirea duratei dublei terapii antiagregante plachetare. Pacientul a suferit o hemoragie cerebrală la 2,5 ani de la începerea tratamentului. Discuțiile s-au centrat pe importanța respectării ghidurilor, deși, în acest caz, lucrurile erau la limită. În cursul acestor discuții, s-a prezentat un studiu recent care arăta că, deși ghidurile sunt mai restrictive, în multe țări,

dubla terapie antiplachetară se prelungește peste 2 ani la 2/3 din pacienți.

La sfârșitul cursului, concluziile au fost trase de directorii de curs, Prof. Dr. Dan Dobreanu și Dr. Adrian Mereuță. Cursul a fost deosebit de reușit, atât prin tematica aleasă, cât și prin calitatea prezentărilor făcute. În plus, cursul a avut o bună audiență (după prima sesiune, sala a trebuit mărită prin înlăturarea unui perete mobil), spre mulțumirea prezentatorilor care au simțit că eforturile lor au fost răsplătite prin atenția unei săli pline. Cu siguranță, colectivul de cardiologi din Târgu Mureș reprezintă parteneri ideali pentru întâlniri științifice.

Dr. Adrian Mereuță

 SOCIETATEA ROMÂNĂ DE CARDIOLOGIE ALEGERI 2017 www.cardioport	Te invităm la vot! O dată la 3 ani, Societatea Română de Cardiologie alege viitorul Consiliu de Conducere. Participă la votarea online și alege persoanele care te vor reprezenta: • Președinte • Vicepreședinte • Secretar • Trezorer • Membrii Consiliului • Președinții grupurilor de lucru IMPORTANT! Dreptul de alegere și votare în cadrul Grupurilor de Lucru se câștigă după 6 luni ✓ Votul este unic, secret și se realizează online, prin logarea în cont cu username-ul și parola primite pe adresa de e-mail ✓ Fiecare membru poate să își schimbe parola de autentificare primită inițial ✓ Se poate vota parțial: într-o primă etapă doar președinte, și mai târziu președintele grupului de lucru sau alți membri ai conducerii ✓ Pentru fiecare funcție de conducere este permis un singur vot, iar după alegerea unui reprezentant, votul nu poate fi schimbat www.cardioport
---	--

TAXA DE PARTICIPARE DE LA 1 APRILIE SI IN TIMPUL CONFERINTEI

Rezidenti – 120 lei

Membri SRC – 270 lei

Non-membri SRC – 350 lei

MODALITATI DE PLATA:

- Prin virament bancar, in contul SRC **RO42 BTRL 0410 1205 M664 76XX**, Banca Transilvania, Divizia pentru Medici, Agentia Cotroceni, CIF RO5679116
- La sediul Societatii Romane de Cardiologie: Str. Avrig, Nr. 63, Sector 2, Bucuresti, 021 250 01 00, 021 250 50 87, www.cardioportal.ro; email: office@cardioportal.ro

INREGISTRAREA PARTICIPANTILOR SE FACE NUMAI ONLINE

VĂ INVITĂM LA CARDIO FEST! - Vineri, 5 mai, ora 21.00

Taxa este de 100 lei/persoană (participant sau însoțitor). Copiii au acces gratuit. Plata se face în contul RO83BTRLRONCRT0326010701, CIF 35208994, BANCA TRANSILVANIA, AGENȚIA COTROCENI, cu mențiunea TAXAĂCARDIOFEST.

Contul de mai sus este destinat NUMAI plăților pentru Cardio Fest. Va rugăm să nu plătiți taxe de înscriere la Conferință în acest cont!

Dupa achitarea taxei, vă rugăm să vă înregistrați completând formularul de aici <http://www.conferintagl.ro/program-social/>

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE INTERNAȚIONALE 2017

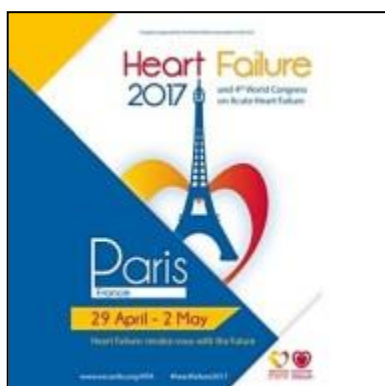
[EuroPrevent 2017 - European Congress on Preventive Cardiology](#)

Thu, 6 Apr 2017 - Sat, 8 Apr 2017, Malaga, Spain

Important dates

23 Jan 2017 - Early registration fee deadline

28 Feb 2017 - Late registration fee deadline

[Heart Failure 2017](#)

Sat, 29 Apr 2017 - Tue, 2 May 2017, Paris, France

Important dates

03 Nov 2016-13 Jan 2017 - Call for abstracts

23 Jan-06 Feb 2017 - Call for clinical cases

15 Feb-08 Mar 2017 - Call for Late Breaking Trials

14 Mar 2017 - Early fee registration

[EuroCMR 2017](#)

Thu, 25 May 2017 - Sat, 27 May 2017, Prague, Czech Republic

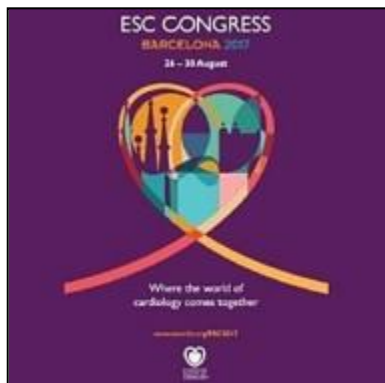
Important dates

20 Nov 2016-15 Jan 2017 - Call for abstracts/cases

12 Mar 2017 -Early fee registration

13 Mar-30 Apr 2017 - Late fee registration

01-14 May 2017 - Last minute registration

ESC Congress 2017 - European Society of Cardiology

Sat, 26 Aug 2017 - Wed, 30 Aug 2017, Barcelona, Spain

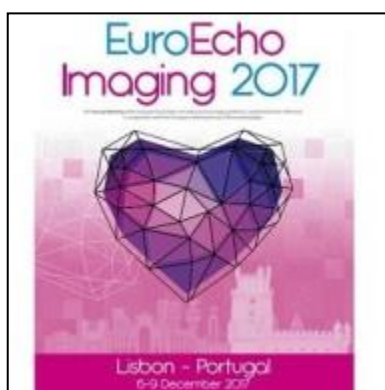
Important dates

14 Feb 2017 - Abstract submission deadline

01 Mar 2017 - Clinical Cases submission deadline

21 May 2017 - Late Breaking Science submission deadline

31 May 2017 - Early registration deadline

EuroEcho-Imaging 2017

Wed, 6 Dec 2017 - Sat, 9 Dec 2017

Lisbon, Portugal

Acute Cardiovascular Care 2018

Saturday 03 - Monday 05 March 2018

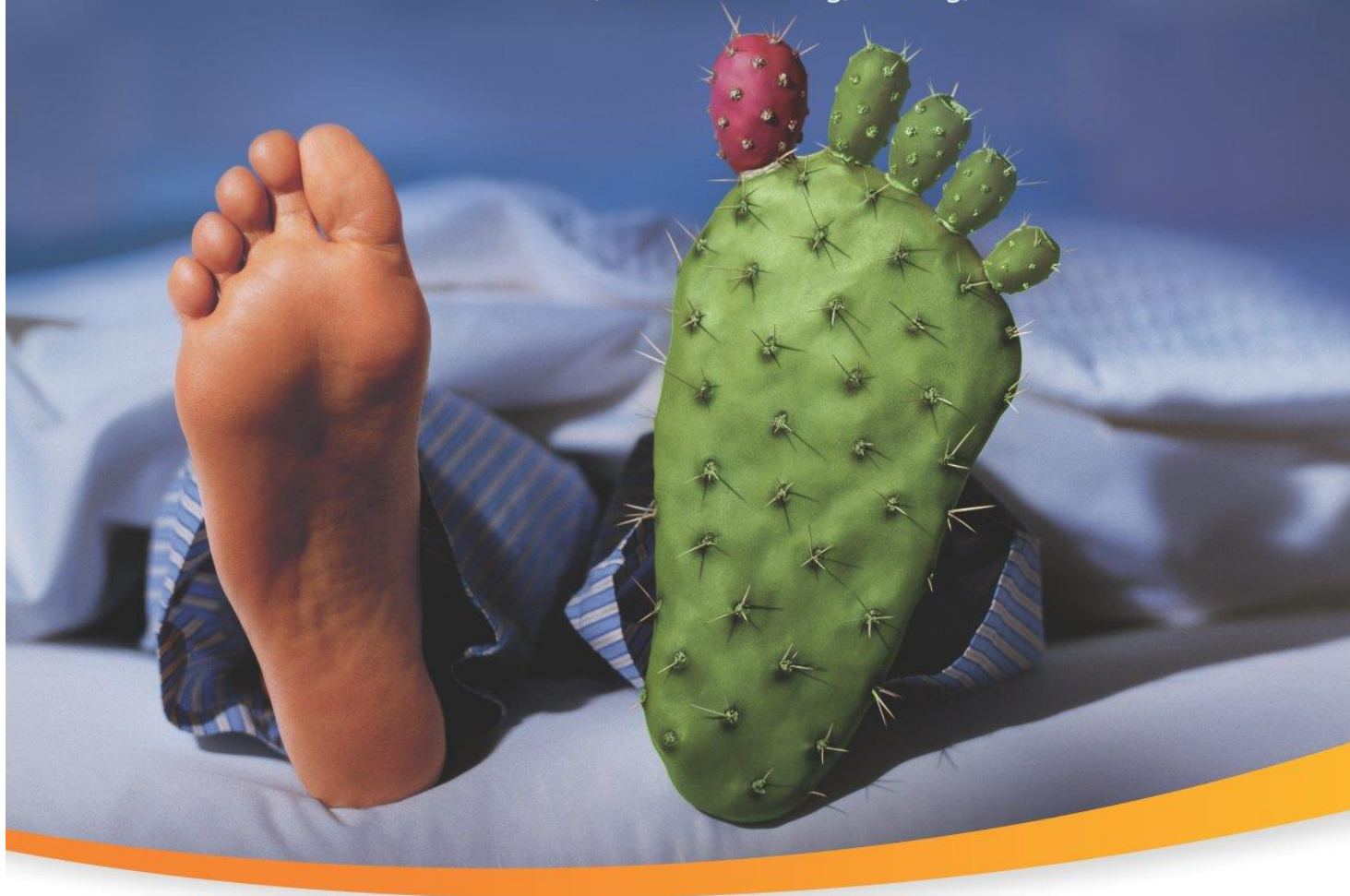
Malaga - Spain

<http://www.escardio.org/Congresses-&-Events/Congresses>

Adenuric®

(febuxostat 80 mg, 120 mg)

Adenuric® 80 mg și Adenuric® 120 mg este indicat pentru tratamentul hiperuricemiei cronice în bolile în care depunerea de urați a avut deja loc (inclusiv tofus gutos și/sau artrită gutoasă în antecedente sau în prezent)¹

Adenuric® 120 mg este indicat pentru prevenirea și tratamentul hiperuricemiei la pacienții adulți care efectuează chimioterapie pentru boli maligne hematologice cu risc intermediar spre ridicat de sindrom de liză tumorală¹

Doza orală recomandată de Adenuric® este de 80 mg pe zi. Dacă AUs este >6 mg/dl (357 μmol/l) după 2-4 săptămâni, poate fi luată în considerare doza de Adenuric® de 120 mg o dată pe zi.

Adenuric® nu este recomandat pacienților cu boală cardiacă ischemică, insuficiență cardiacă congestivă.¹

Acest medicament se eliberează pe bază de prescripție medicală P6L.
Acest material promoțional este destinat profesioniștilor în domeniul sănătății.
Pentru informații suplimentare vă rugăm consultați RCP-ul medicamentului.

1. Adenuric® - Rezumatul caracteristicilor produsului - Februarie 2016

ADENURIC® este marcă înregistrată a
Teijin Pharma Ltd Tokyo, Japonia

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

Berlin-Chemie A. Menarini S.R.L.
Floreasca Business Park, Str. Calea Floreasca 169A, Corp A, et. 5, sector 1, București
Tel.: +40 21 232 34 32; Fax: +40 21 233 08 26; www.berlin-chemie.ro

AGENDA MANIFESTĂRILOR SOCIETĂȚII ROMÂNE DE CARDIOLOGIE 2017

FEBRUARIE		
SCENARII DIFICILE IN INSUFICIENȚA CARDIACĂ <i>Directori de curs: Prof.Dr. C.Macarie, Conf.Dr.O.Chioncel</i>	23 februarie	TIMISOARA
SCENARII DIFICILE IN INSUFICIENȚA CARDIACĂ <i>Directori de curs: Prof.Dr. C.Macarie, Conf.Dr.O.Chioncel</i>	24 februarie	BAIA MARE/ORADEA
MARTIE		
INIMA ȘI SPORTUL (curs de cardiologie sportivă) <i>Directori de curs: Prof.Dr.M.I.Popescu, Dr.D.Gherasim</i>	3 martie	BUCUREȘTI
MALFORMATIILE CONGENITALE CARDIACE NEONATALE - DE LA DIAGNOSTIC LA TRATAMENT <i>Directori de curs: Dr.E. Cinteza, Prof.Dr.S.Stoicescu</i>	REPROGRAMAT	BUCUREȘTI
SPRING FORUM - PHADER <i>Directori de curs: Prof.Dr.I.M.Coman</i>	3-4 martie	SIBIU
PROVAS IV <i>Directori de curs: Prof. Dr. F. Mitu, Prof. Dr. D. Vinereanu</i>	4 martie	BUCURESTI
HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ, DE LA GHIDURI LA PACIENȚI <i>Directori de curs: Prof.Dr.D. Bartoș, Dr.E. Bădilă</i>	17 martie	BUZAU
IMAGISTICA ÎN GHIDAREA TERAPIILOR CARDIOVASCULARE <i>Directori de curs: Conf.Dr. R. Jurcuț, Prof.Dr.B.A.Popescu</i>	17 martie	CRAIOVA
CAVITĂȚI STÂNGI – CORELAȚII ANATOMO CLINICE <i>Directori de curs: Conf.Dr.O. Chioncel, Prof.Dr.B.A.Popescu</i>	REPROGRAMAT	BUCUREȘTI
ISCHEMIA MIOCARDICA IN PRACTICA MEDICALA – CAZURI CLINICE <i>Directori de curs : Dr.A.Mereuță, Prof.Dr.D.Dobreanu</i>	24 martie	TÂRGU MUREȘ
TROMBEMBOLISMUL PULMONAR IN SITUATII SPECIALE <i>Directori de curs: Prof.Dr.A.Petris, Dr.G.Tatu Chitoiu</i>	31 martie	BRAȘOV
ACTUALITĂȚI ÎN ARITMOLOGIE (ARCA 4) <i>Directori de curs: Dr.A.Deutsch, Dr.M. Grecu</i>	31 martie	CLUJ NAPOCA
APRILIE		
INTERVENTII PERCUTANE COMPLEXE. CAZURI CLINICE, TRANSMISII LIVE <i>Directori de curs: Dr.S.Mot</i>	7 aprilie	ORADEA
CONFERINȚA ANUALĂ DE ATEROTROMBOZĂ <i>Moderatori: Prof.Dr.E. Apetrei</i>	7 aprilie	BUCUREȘTI
MAI		
CONFERINȚA NAȚIONALĂ A GRUPURILOR DE LUCRU	4-6 mai	SIBIU
PATOLOGIA CARDIOVASCULARA A PERIOADEI PERINATALE <i>Directori de curs: Conf.Dr.C.Iordache, Dr.C.Luca</i>	12 mai	IASI

URGENTE CARDIOVASCULARE LA PACIENTUL DEZECHILIBRAT <i>Directorii de curs: Conf.Dr.D.Tint, Dr.V.Chioncel</i>	26 mai	IAȘI
CARDIOCOAG <i>Directorii de curs: Prof.Dr.D. Lighezan, Prof.Dr. F.Mitu, Prof. Dr. D. Vinereanu</i>	19 mai	CLUJ NAPOCA
IUNIE		
CAVITĂȚI DREPTRE – CORELAȚII ANATOMO-CLINICE <i>Directorii de curs: Conf.Dr.O. Chioncel, Prof.Dr. D. Vinereanu</i>	16 iunie	BUCUREȘTI
EXPERT MEETING CARDIODIAB	29 iunie-1 iulie	POIANA BRAȘOV
SEPTEMBRIE		
CONGRESUL NAȚIONAL DE CARDIOLOGIE	20-23 SEPTEMBRIE	SINAIA
OCTOMBRIE		
INIMA ȘI SPORTUL (curs de cardiologie sportivă) <i>Directorii de curs: Prof. Dr.M.I.Popescu, Prof.Dr.F.Mitu</i>	6 octombrie	IASI
ISCHEMIA MIOCARDICA IN PRACTICA MEDICALA – CAZURI CLINICE <i>Directorii de curs : Dr.A.Mereuță, Dr.O.Istratoaie</i>	13 octombrie	CRAIOVA
HIPERTENSIUNEA ARTERIALĂ – DE LA TEORIE LA PRACTICĂ, DE LA GHIDURI LA PACIENȚI <i>Directorii de curs: Prof.Dr.D. Bartoș, Dr.E. Bădilă</i>	13 octombrie	PITESTI
INTERVENȚII PERCUTANE COMPLEXE. CAZURI CLINICE, TRANSMISII LIVE <i>Directorii de curs: Dr.S.Mot</i>	20 octombrie	BUCUREȘTI
PROVAS IV <i>Directorii de curs: Prof. Dr. F. Mitu, Prof. Dr. D. Vinereanu</i>	20 octombrie	ORADEA
Zilele Cardiologice “Prof.Dr.GEORGE.M.I.GEORGESCU”	27-28 octombrie	IASI
CARDIOCOAG <i>Directorii de curs: Prof.Dr.D. Lighezan, Prof.Dr. F.Mitu, Prof. Dr. D. Vinereanu</i>	octombrie	BAIA MARE
NOIEMBRIE		
IMAGISTICA ÎN GHIDAREA TERAPIILOR CARDIOVASCULARE <i>Directorii de curs: Conf.Dr. R. Jurcuț, Prof.Dr.B.A.Popescu</i>	3 noiembrie	CLUJ NAPOCA
ACTUALITĂȚI ÎN ARITMOLOGIE (ARCA 4) <i>Directorii de curs: Dr.A.Deutsch, Dr.M. Grecu</i>	17 noiembrie	BUCUREȘTI

Tehnoredactare
Florentina Jugureanu

Sponsor
Berlin Chemie Menarini